

Monuments d'Oviedo i del regne d'Astúries.
 Coves d'Altamira.
 Ciutat vella de Segòvia i el seu Aqüeducte.
 Ciutat vella de Santiago de Compostel·la.
 Ciutat vella d'Àvila i esglésies extramurs.
 Arquitectura mudèjar d'Aragó.
 Parc Nacional de Garajonay.
 Ciutat vella de Càceres.
 Ciutat històrica de Toledo.
 Catedral, Alcàsser i Arxiu d'Índies, Sevilla.
 Ciutat vella de Salamanca.
 Monestir de Poblet.
 Conjunt arqueològic de Mèrida.
 Monasterio Real de Santa María de Guadalupe.
 El camí de Santiago de Compostel·la.
 Parc Nacional de Doñana.
 Ciutat històrica fortificada de Conca.
 La Llotja de la Seda de València.
 Palau de la Música Catalana i Hospital de Sant Pau,
 Barcelona.
 Las Médulas.
 Monestirs de San Millán de Yuso i de Suso.
 Art rupestre de l'Arc Mediterrani de la Península
 Ibèrica.
 Universitat i recinte històric d'Alcalà de Henares.
 Eivissa, biodiversitat i cultura.
 San Cristóbal de la Laguna.
 Lloc arqueològic d'Atapuerca.
 Palmerar d'Elx.
 Esglésies romàniques catalanes de la vall de Boí.
 Muralla romana de Lugo.
 Conjunt arqueològic de Tarragona.
 Paisatge cultural d'Aranjuez.

25180 LLEI 50/2002, de 26 de desembre, de Fundacions. («BOE» 310, de 27-12-2002.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta Llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'article 34 de la Constitució reconeix «el dret de fundació per a fins d'interés general, d'acord amb la Llei». Per la seua banda, l'article 53.1 del text constitucional reserva a la llei la regulació de l'exercici dels drets i llibertats reconeguts en el capítol segon del Títol I, entre els quals es troba el de fundació, especificant que les dites normes legals han de respectar en tot cas el contingut essencial d'estos drets i llibertats.

Fins al moment, esta previsió constitucional es trobava complida per mitjà de la Llei 30/1994, de 24 de novembre, de Fundacions i d'incentius fiscals a la participació privada en activitats d'interés general, que regulava en un sol cos legal el règim jurídic dels ens fundacionals i els avantatges de caràcter impositiu que es concedixen a les persones privades, físiques o jurídiques (sense limitar-se a les de naturalesa fundacional), per les seues activitats o aportacions econòmiques en suport de determinades finalitats d'interés públic o social. Esta

Llei va posar fi a un règim regulador de les fundacions que es podria qualificar de vetust (algunes de les seues normes dataven de mitjan segle XIX), fragmentari, incomplet i inclús contradictori, satisfent les legítimes demandes i aspiracions reiteradament plantejades pel sector, i adaptant, en suma, esta normativa a les exigències del nou orde constitucional, singularment en allò que es referix al sistema de distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes.

Diverses exigències aconsellen, no obstant, procedir a la revisió d'este marc legal.

En primer lloc, resulta necessari acollir en el nostre sistema jurídic algunes experiències innovadores que s'han desenrotllat en els últims anys en el dret comparat, i que poden servir per a enfortir el fenomen fundacional en el nostre país.

D'altra banda, la reforma dóna resposta a les demandes de les mateixes fundacions, en un sentit general de superar certes rigideses de l'anterior regulació, que, sense significar clars avantatges per a l'interés públic, dificultaven l'adequat desenrotllament de l'activitat fundacional: simplificació de tràmits administratius, reducció dels actes de control del Protectorat, reforma del règim d'organització i funcionament del Patronat, etc.

II

La present Llei aborda la regulació substantiva i procedimental de les fundacions, deixant per a una norma legal distinta el que constituïa el contingut del Títol II de l'anterior, és a dir, els incentius fiscals a la participació privada en activitats d'interés general, per ser esta una matèria que presenta uns perfils específics que demanden un tractament separat.

Tres són els objectius que es pretén aconseguir amb esta nova regulació del dret de fundació. En primer terme, reduir la intervenció dels poders públics en el funcionament de les fundacions. Així, s'ha substituït en la major part dels casos l'exigència d'autorització prèvia d'actes i negocis jurídics per part del Protectorat, per la de simple comunicació a este de l'acte o negoci realitzat, a fi que pugua impugnar-lo davant de la instància judicial competent, si ho considera contrari a dret, i, eventualment, exercitar accions legals contra els patrons responsables.

D'altra banda, s'han flexibilitzat i simplificat els procediments, especialment els de caràcter econòmic i financer, eximint a més les fundacions més xicotetes del compliment de certes obligacions exigibles a les de major entitat.

Finalment, la Llei pretén, al llarg de tot el seu articulat, dinamitzar i potenciar el fenomen fundacional, com a via a través de la qual la societat civil coadjuva amb els poders públics en la consecució de fins d'interés general.

El Parlament Europeu, en la seua Resolució sobre les fundacions a Europa (R.A. 304/93), assenyala, en este sentit, que «mereixen suport especial les fundacions que participen en la creació i desplegament de respostes i iniciatives, adaptades a les necessitats sociològiques de la societat contemporània. Particularment, les que lluiten per la defensa de la democràcia, el foment de la solidaritat, el benestar dels ciutadans, l'aprofundiment dels drets humans, la defensa del medi ambient, el finançament de la cultura, les ciències i pràctiques mèdiques i la investigació».

També el nostre Tribunal Constitucional (STC 18/1984, de 7 de febrer, entre altres) ha apuntat que una de les notes característiques de l'Estat social de Dret és que els interessos generals es definixen a través d'una interacció entre l'Estat i els agents socials, i que esta interpenetració entre les instàncies públiques i privades transcendeix també al camp de l'organització, on, com és fàcil entendre, les fundacions exercixen un paper de primera magnitud.

III

En un breu repàs de les novetats més significatives del nou text legal, destaca en el capítol I la regulació de les fundacions estrangeres, que queda circumscrita a aquelles que pretenguin exercir activitats a Espanya de manera estable. S'especifica que el Registre competent per a la seua inscripció dependrà de l'àmbit, autonòmic o supraautonòmic en què desenrotllen principalment les seues activitats, i que se sancionará l'incompliment dels requisits legals amb la prohibició d'usar la denominació «Fundació» en el nostre territori.

S'introdueix en este capítol una nova regulació de la denominació de les fundacions, que pretén evitar duplicitats i inscripcions abusives.

En el capítol II, la Llei estableix una presumpció de suficiència de la dotació a partir de 30.000 euros, a fi de garantir la viabilitat econòmica de la nova entitat, sense perjudi que esta quantitat pugua ser reduïda quan el Protectorat ho considere necessari, en atenció als fins específics de cada fundació.

D'altra banda, per a garantir la serietat de les actuacions conduents a la constitució de les fundacions, es preveu el cessament dels patrons que no hagueren instat la inscripció de l'entitat constituïda en els sis mesos següents a l'atorgament de l'escriptura fundacional, procedint el Protectorat a nomenar nous patrons, amb l'autorització judicial prèvia, que assumisquen explícitament l'obligació d'inscriure la fundació en el corresponent Registre de Fundacions.

En el capítol III, es potencia l'estabilitat i l'adequat funcionament dels òrgans de govern de les fundacions amb l'obligatorietat de la figura del secretari, i amb la possibilitat de crear òrgans distints del Patronat per a l'acompliment de les comeses que expressament se li encomanen.

A fi de facilitar el funcionament del Patronat, es preveu, a més de l'obligada representació de les persones jurídiques per persones físiques, que els patrons puguen ser representats per altres membres de l'òrgan col·legiat.

S'admet la possibilitat, fins ara inèdita en la Llei, que el Patronat acorde una retribució adequada als patrons que presten a la fundació servicis distints dels que implica l'acompliment de les funcions que els corresponen com a membres del Patronat, sempre que el fundador no ho haguera prohibit, resolent-se així una problemàtica reiteradament plantejada pel sector.

El patrimoni de la fundació, regulat en el capítol IV, és un dels camps on el principi de llibertat inspirador de tota la Llei es posa més àmpliament de manifest, al substituir-se, en determinats supòsits, el sistema d'autorització prèvia per part del Protectorat per la simple comunicació a este de l'acte o negoci realitzat, a fi de que este pugua, si és el cas, dur a terme les accions legals procedents.

En el capítol V s'arregla la possibilitat que la fundació pugua desenrotllar per si mateixa activitats econòmiques, sempre que es tracte d'activitats relacionades amb els fins fundacionals o siguen accessòries o complementàries d'estes.

A fi de facilitar la gestió comptable de les fundacions de menors dimensions, s'autoritza la utilització de models abreviats de rendició de comptes quan complisquen els requisits establits legalment a este efecte per a les societats mercantils. D'altra banda, les fundacions de dimensió reduïda podran adoptar un model simplificat de portar la comptabilitat i estaran exemptes de l'obligació general de sotmetre els comptes anuals a auditoria externa.

D'altra banda, l'obligació d'aprovar un pressupost anual ha sigut substituïda per la de presentar un pla d'actuació, amb la qual cosa, mantenint-se la finalitat essencial d'oferir informació sobre els projectes funda-

cionals, es facilita en gran manera la gestió d'estes entitats.

El capítol VII reformula les funcions del Protectorat, potenciant les de suport i assessorament a les fundacions sobre les quals exercix la seua competència, en especial a les que es troben en procés de constitució.

En el capítol VIII, regulador del Registre de Fundacions de competència estatal, es preveu per primera vegada la creació d'una secció de denominacions, en la qual s'anotaran els noms de les fundacions inscrites en els Registres estatal i autonòmics, així com les denominacions sobre la utilització de les quals hi haja reserva temporal, a fi d'evitar duplicitats.

D'altra banda, es crea en el Consell Superior de Fundacions una Comissió de cooperació i informació registral, que s'encarregarà d'establir mecanismes per a la col·laboració i informació mútua entre Registres.

El capítol XI dissenya el règim aplicable a les fundacions constituïdes majoritàriament per entitats del sector públic estatal, aplicant la tècnica fundacional a l'àmbit de la gestió pública. En esta regulació s'establixen els requisits i limitacions exigits per l'especial naturalesa de la referida figura fundacional de caràcter públic.

En les disposicions addicionals i finals s'exclou de l'aplicació de la Llei a les fundacions gestionades pel Patrimoni Nacional, denominades Reials Patronats, i es disposa l'estricta respecte al que disposen els acords i convenis de cooperació subscrits per l'Estat amb l'Església Catòlica i amb altres esglésies i confessions, en relació amb les fundacions creades o fomentades per estes.

D'altra banda, l'aplicació de la nova normativa obliga a establir les necessàries previsions quant a la subsistència temporal dels actuals Registres de Fundacions de competència estatal, així com a fixar un termini per a l'adaptació, quan siga procedent, dels Estatuts de les fundacions ja constituïdes.

En una Llei com la present, on es contenen preceptes reguladors de les fundacions de competència estatal junt amb uns altres dirigits a totes les fundacions, resulta de capital importància efectuar una delimitació precisa dels distints tipus de normes.

En este sentit, la disposició final primera enumera els preceptes que s'apliquen a totes les fundacions, siguen estatals o autonòmiques, bé per regular les condicions bàsiques que garantixen la igualtat dels espanyols en l'exercici del dret de fundació (article 149.1.1a CE), bé per la seua naturalesa processal (article 149.1.6a CE), bé per incorporar normes de dret civil, sense perjudi de l'aplicabilitat preferent del dret civil foral o especial allí on existisca (article 149.1.8a CE). Els restants preceptes de la Llei s'aplicaran únicament a les fundacions de competència estatal.

La nova regulació de les Fundacions del Sector Públic Estatal ha obligat a realitzar en la Llei General Pressupostària determinades adaptacions, que s'introdueixen per mitjà d'una disposició final.

Finalment, cal destacar que, a pesar de la rellevància de les innovacions realitzades, s'ha conservat un important nombre de preceptes de la Llei de 1994, la validesa i eficàcia dels quals han sigut confirmades per la pràctica.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte de la Llei.*

La present Llei té per objecte desplegar el dret de fundació, reconegut en l'article 34 de la Constitució i establir les normes de règim jurídic de les fundacions que correspon dictar a l'Estat, així com regular les fundacions de competència estatal.

Article 2. Concepte.

1. Són fundacions les organitzacions constituïdes sense fi de lucre que, per voluntat dels seus creadors, tenen afectat de manera duradora el seu patrimoni a la realització de fins d'interès general.

2. Les fundacions es regixen per la voluntat del fundador, pels seus Estatuts i, en tot cas, per la Llei.

Article 3. Fins i beneficiaris.

1. Les fundacions hauran de perseguir fins d'interès general, com poden ser, entre altres, els de defensa dels drets humans, de les víctimes del terrorisme i actes violents, assistència social i inclusió social, cívics, educatius, culturals, científics, esportius, sanitaris, laborals, d'enfortiment institucional, de cooperació per al desenrotllament, de promoció del voluntariat, de promoció de l'acció social, de defensa del medi ambient, i de foment de l'economia social, de promoció i atenció a les persones en risc d'exclusió per raons físiques, socials o culturals, de promoció dels valors constitucionals i defensa dels principis democràtics, de foment de la tolerància, de desenrotllament de la societat de la informació, o d'investigació científica i desenrotllament tecnològic.

2. La finalitat fundacional ha de beneficiar col·lectivitats genèriques de persones. Tindran esta consideració els col·lectius de treballadors d'una o diverses empreses i els seus familiars.

3. En cap cas podran constituir-se fundacions amb la finalitat principal de destinar les seues prestacions al fundador o als patrons, als seus cònjuges o persones lligades amb anàloga relació d'afectivitat, o als seus parents fins al quart grau inclusivament, així com a persones jurídiques singularitzades que no perseguisquen fins d'interès general.

4. No s'inclouen en l'apartat anterior les fundacions la finalitat exclusiva o principal de les quals siga la conservació i restauració de béns del patrimoni històric espanyol, sempre que complisquen les exigències de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, en particular respecte dels deures de visita i exposició pública d'estos béns.

Article 4. Personalitat jurídica.

1. Les fundacions tindran personalitat jurídica des de la inscripció de l'escriptura pública de la seua constitució en el corresponent Registre de Fundacions. La inscripció només podrà ser denegada quan la dita escriptura no s'ajuste a les prescripcions de la Llei.

2. Només les entitats inscrites en el Registre a què es referix l'apartat anterior podran utilitzar la denominació de «Fundació».

Article 5. Denominació.

1. La denominació de les fundacions s'ajustarà a les regles següents:

a) Haurà de figurar la paraula «Fundació», i no podrà coincidir o assemblar-se de manera que pugua crear confusió amb cap altra prèviament inscrita en els Registres de Fundacions.

b) No podran incloure's termes o expressions que resulten contraris a les lleis o que puguen vulnerar els drets fonamentals de les persones.

c) No podrà formar-se exclusivament amb el nom d'Espanya, de les Comunitats Autònomes o de les Entitats Locals, ni utilitzar el nom d'organismes oficials o públics, tant nacionals com internacionals, llevat que es tracte del propi de les entitats fundadores.

d) La utilització del nom o pseudònim d'una persona física o de la denominació o acrònim d'una persona jurídica distints del fundador haurà de comptar amb el seu consentiment exprés, o, en cas de ser incapaç, amb el del seu representant legal.

e) No podran adoptar-se denominacions que facen referència a activitats que no es corresponguen amb els fins fundacionals, o induïsquen a error o confusió respecte de la naturalesa o activitat de la fundació.

f) S'observaran les prohibicions i reserves de denominació previstes en la legislació vigent.

2. No s'admetrà cap denominació que incomplisca qualsevol de les regles establides en l'apartat anterior, o conste que coincidix o s'assembla amb la d'una entitat preexistent inscrita en un altre Registre públic, o amb una denominació protegida o reservada a altres entitats públiques o privades per la seua legislació específica.

Article 6. Domicili.

1. Hauran d'estar domiciliades a Espanya les fundacions que desenrotllen principalment la seua activitat dins del territori nacional.

2. Les fundacions tindran el seu domicili estatutari en el lloc on es trobe la seu del seu Patronat, o bé en el lloc en què desenrotllen principalment les seues activitats.

Les fundacions que s'inscriuen a Espanya per a desenrotllar una activitat principal en l'estranger tindran el domicili estatutari en la seu del seu Patronat dins del territori nacional.

Article 7. Fundacions estrangeres.

1. Les fundacions estrangeres que pretenguen exercir les seues activitats de forma estable a Espanya hauran de mantindre una delegació en territori espanyol, que constituirà el seu domicili als efectes d'esta Llei, i inscriure's en el Registre de Fundacions competent en funció de l'àmbit territorial en què desenrotllen principalment les seues activitats.

2. La fundació estrangera que pretenga la seua inscripció haurà d'acreditar davant del Registre de Fundacions corresponent que ha sigut vàlidament constituïda d'acord amb la seua llei personal.

La inscripció podrà denegar-se quan no s'acredite la circumstància assenyalada en el paràgraf anterior, així com quan els fins no siguin d'interès general d'acord amb l'ordenament espanyol.

3. Les fundacions estrangeres que incomplisquen els requisits establits en este article no podran utilitzar la denominació de «Fundació».

4. Les delegacions a Espanya de fundacions estrangeres quedaran sotmeses al Protectorat que corresponga en funció de l'àmbit territorial en què desenrotllen principalment les seues activitats, i se'ls aplicarà el règim jurídic previst per a les fundacions espanyoles.

CAPÍTOL II**Constitució de la fundació****Article 8. Capacitat per a fundar.**

1. Podran constituir fundacions les persones físiques i les persones jurídiques, siguin estes públiques o privades.

2. Les persones físiques requeriran capacitat per a disposar gratuïtament, «inter vivos» o «mortis causa», dels béns i drets en què consistisca la dotació.

3. Les persones jurídiques privades d'índole associativa requeriran l'acord exprés de l'òrgan competent

per a disposar gratuïtament dels seus béns, d'acord amb els seus Estatuts o amb la legislació que els resulte aplicable. Les d'índole institucional hauran de comptar amb l'acord del seu òrgan rector.

4. Les persones jurídicopúbliques tindran capacitat per a constituir fundacions, llevat que les seues normes reguladores establisquen el contrari.

Article 9. *Modalitats de constitució.*

1. La fundació podrà constituir-se per actes «inter vivos» o «mortis causa».

2. La constitució de la fundació per acte «inter vivos» es realitzarà per mitjà d'escriptura pública, amb el contingut que determina l'article següent.

3. La constitució de la fundació per acte «mortis causa» es realitzarà testamentàriament, complint-se en el testament els requisits establits en l'article següent per a l'escriptura de constitució.

4. Si en la constitució d'una fundació per acte «mortis causa» el testador s'haguera limitat a establir la seua voluntat de crear una fundació i de disposar dels béns i drets de la dotació, l'escriptura pública en què es continguin els altres requisits exigits per esta Llei s'atorgarà pel marmessor testamentari i, si no n'hi ha, pels hereus testamentaris. En el cas que estos no existiren, o incompliren esta obligació, l'escriptura s'atorgarà pel Protectorat, amb l'autorització judicial prèvia.

Article 10. *Espectura de constitució.*

L'escriptura de constitució d'una fundació haurà de contindre, almenys, els punts següents:

a) El nom, cognoms, edat i estat civil del fundador o fundadors, si són persones físiques, i la seua denominació o raó social, si són persones jurídiques, i, en ambdós casos, la seua nacionalitat i domicili i número d'identificació fiscal.

b) La voluntat de constituir una fundació.

c) La dotació, la seua valoració i la forma i realitat de la seua aportació.

d) Els Estatuts de la fundació, el contingut dels quals s'ajustarà a les prescripcions de l'article següent.

e) La identificació de les persones que integren el Patronat, així com la seua acceptació si s'efectua en el moment fundacional.

Article 11. *Estatuts.*

1. En els Estatuts de la fundació es farà constar:

a) La denominació de l'entitat.

b) Els fins fundacionals.

c) El domicili de la fundació i l'àmbit territorial en què haja de desenrotllar principalment les seues activitats.

d) Les regles bàsiques per a l'aplicació dels recursos al compliment dels fins fundacionals i per a la determinació dels beneficiaris.

e) La composició del Patronat, les regles per a la designació i substitució dels seus membres, les causes del seu cessament, les seues atribucions i la forma de deliberar i adoptar acords.

f) Qualsevol altres disposicions i condicions lícites que el fundador o fundadors tinguen a bé establir.

2. Qualsevol disposició dels Estatuts de la fundació o manifestació de la voluntat del fundador que siga contrària a la Llei es tindrà per no posada, llevat que afecte la validesa constitutiva d'aquella. En este últim cas, no correspondrà la inscripció de la fundació en el corresponent Registre de Fundacions.

Article 12. *Dotació.*

1. La dotació, que podrà consistir en béns i drets de qualsevol classe, ha de ser adequada i suficient per al compliment dels fins fundacionals. Es presumirà suficient la dotació el valor econòmic de la qual arribe als 30.000 euros.

Quan la dotació siga d'un valor inferior, el fundador haurà de justificar la seua adequació i suficiència als fins fundacionals per mitjà de la presentació del primer programa d'actuació, junt amb un estudi econòmic que n'acredite la viabilitat utilitzant exclusivament estos recursos.

2. Si l'aportació és dinerària, podrà efectuar-se en forma successiva. En este cas, el desembossament inicial serà, almenys, del 25 per 100, i la resta s'haurà de fer efectiu en un termini no superior a cinc anys, comptats des de l'atorgament de l'escriptura pública de constitució de la fundació.

Si l'aportació no és dinerària, haurà d'incorporar-se a l'escriptura de constitució taxació realitzada per un expert independent.

En l'un i l'altre cas, haurà d'acreditar-se o garantir-se la realitat de les aportacions davant del notari autoritzant, en els termes que reglamentàriament s'establisquen.

3. S'acceptarà com a dotació el compromís d'aportacions de tercers, sempre que esta obligació conste en títols dels que comporten execució.

4. Formaran també part de la dotació els béns i drets de contingut patrimonial que durant l'existència de la fundació s'aporten en este concepte pel fundador o per terceres persones, o que s'afecten pel Patronat, amb caràcter permanent, als fins fundacionals.

5. En cap cas es considerarà dotació el mer propòsit de recaptar donatius.

Article 13. *Fundació en procés de formació.*

1. Atorgada l'escriptura fundacional, i mentres es procedix a la inscripció en el corresponent Registre de Fundacions, el Patronat de la fundació realitzarà, a més dels actes necessaris per a la inscripció, únicament aquells altres que resulten indispensables per a la conservació del seu patrimoni i els que no admeten demora sense perjudi per a la fundació, els quals s'entendran automàticament assumits per esta quan obtinga personalitat jurídica.

2. Transcorreguts sis mesos des de l'atorgament de l'escriptura pública fundacional sense que els patrons hagueren instat la inscripció en el corresponent Registre de Fundacions, el Protectorat procedirà a cessar els patrons, els quals respondran solidàriament de les obligacions concretes en nom de la fundació i pels perjudis que ocasione la falta d'inscripció.

Així mateix, el Protectorat procedirà a nomenar nous patrons, amb l'autorització judicial prèvia, que assumiran l'obligació d'inscriure la fundació en el corresponent Registre de Fundacions.

CAPÍTOL III

Govern de la fundació

Article 14. *Patronat.*

1. En tota fundació haurà d'existir, amb la denominació de Patronat, un òrgan de govern i representació d'esta, que adoptarà els seus acords per majoria en els termes establits en els Estatuts.

2. Correspon al Patronat complir els fins fundacionals i administrar amb diligència els béns i drets que integren el patrimoni de la fundació, mantenint-ne el rendiment i la utilitat.

Article 15. Patrons.

1. El Patronat estarà constituït per un mínim de tres membres, que elegiran entre ells un president, si no estiguera prevista d'una altra manera la designació d'este en l'escriptura de constitució o en els Estatuts.

Així mateix, el Patronat haurà de nomenar un secretari, càrrec que podrà recaure en una persona aliena a aquell, i en este cas tindrà veu però no vot, i a qui correspondrà la certificació dels acords del Patronat.

2. Podran ser membres del Patronat les persones físiques que tinguen plena capacitat d'obrar i no estiguen inhabilitades per a l'exercici de càrrecs públics.

Les persones jurídiques podran formar part del Patronat, i hauran de designar la persona o persones físiques que les representen en els termes establits en els Estatuts.

3. Els patrons entraran a exercir les seues funcions després d'haver acceptat expressament el càrrec en document públic, en document privat amb firma legitimada per notari o per mitjà de compareixença realitzada a este efecte en el Registre de Fundacions.

Així mateix, l'acceptació es podrà dur a terme davant del Patronat, acreditant-se a través de certificat expedit pel secretari, amb firma legitimada notarialment.

En tot cas, l'acceptació es notificarà formalment al Protectorat, i s'inscriurà en el Registre de Fundacions.

4. Els patrons exerciran el seu càrrec gratuïtament, sense perjudi del dret a ser reembossats dels gastos degudament justificats que el càrrec els ocasione en l'exercici de la seua funció.

No obstant això, i llevat que el fundador haguera disposat el contrari, el Patronat podrà fixar una retribució adequada a aquells patrons que presten a la fundació servicis distints dels que implica l'acompliment de les funcions que els corresponen com a membres del Patronat, amb l'autorització prèvia del Protectorat.

5. El càrrec de patró que recaiga en persona física haurà d'exercir-se personalment. No obstant, podrà actuar en nom seu i representació un altre patró designat per ell. Esta actuació serà sempre per a actes concrets i haurà d'ajustar-se a les instruccions que, si és el cas, el representat formule per escrit.

Podrà actuar en nom de qui fóra cridat a exercir la funció de patró per raó del càrrec que ocupara, la persona a qui corresponga la seua substitució.

Article 16. Delegació i apoderaments.

1. Si els Estatuts no ho prohibiren, el Patronat podrà delegar les seues facultats en un o més dels seus membres. No són delegables l'aprovació dels comptes i del pla d'actuació, la modificació dels Estatuts, la fusió i la liquidació de la fundació ni aquells actes que requerisquen l'autorització del Protectorat.

2. Els Estatuts podran prevore l'existència d'altres òrgans per a l'acompliment de les funcions que expressament se'ls encomanen, amb les excepcions previstes en el paràgraf anterior.

3. El Patronat podrà atorgar i revocar poders generals i especials, llevat que els Estatuts disposen el contrari.

4. Les delegacions, els apoderaments generals i la seua revocació, així com la creació d'altres òrgans, hauran d'inscriure's en el Registre de Fundacions.

Article 17. Responsabilitat dels patrons.

1. Els patrons hauran d'exercir el càrrec amb la diligència d'un representant lleial.

2. Els patrons respondran solidàriament davant de la fundació dels danys i perjudis que causen per actes contraris a la Llei o als Estatuts, o pels realitzats sense

la diligència amb què han d'exercir el càrrec. Quedaran exempts de responsabilitat els que hagen votat en contra de l'acord, i els que proven que, no havent intervingut en la seua adopció i execució, en desconeixien l'existència o, coneixent-la, van fer tot el que era convenient per a evitar el dany o, almenys, s'hi van oposar expressament.

3. L'acció de responsabilitat s'entaularà, davant de l'autoritat judicial i en nom de la fundació:

a) Pel mateix òrgan de govern de la fundació, amb l'acord previ motivat d'este, en l'adopció del qual no participarà el patró afectat.

b) Pel Protectorat, en els termes establits en l'article 35.2.

c) Pels patrons dissidents o absents, en els termes de l'apartat 2 d'este article, així com pel fundador quan no fóra patró.

Article 18. Substitució, cessament i suspensió de patrons.

1. La substitució dels patrons es produirà en la forma prevista en els Estatuts. Quan això no fóra possible, es procedirà de conformitat amb el que disposa l'article 29 d'esta Llei, quedant facultat el Protectorat, fins que la modificació estatutària es produísca, per a la designació de la persona o persones que integren provisionalment l'òrgan de govern i representació de la fundació.

2. El cessament dels patrons d'una fundació es produirà en els supòsits següents:

a) Per mort o declaració de defunció, així com per extinció de la persona jurídica.

b) Per incapacitat, inhabilitació o incompatibilitat, d'acord amb el que estableix la Llei.

c) Per cessament en el càrrec per raó del qual van ser nomenats membres del Patronat.

d) Per no exercir el càrrec amb la diligència prevista en l'apartat 1 de l'article anterior, si així es declara en resolució judicial.

e) Per resolució judicial que aculla l'acció de responsabilitat pels actes mencionats en l'apartat 2 de l'article anterior.

f) Pel transcurs del termini de sis mesos des de l'atorgament de l'escriptura pública fundacional sense haver instat la inscripció en el corresponent Registre de Fundacions.

g) Pel transcurs del període del seu mandat si van ser nomenats per un temps determinat.

h) Per renúncia, que podrà dur-se a terme per qualsevol dels mitjans i per mitjà dels tràmits prevists per a l'acceptació.

i) Per les causes establides vàlidament per al cessament en els Estatuts.

3. La suspensió dels patrons podrà ser acordada cautelàrment pel jutge quan s'entaula contra ells l'acció de responsabilitat.

4. La substitució, el cessament i la suspensió dels patrons s'inscriuran en el corresponent Registre de Fundacions.

CAPÍTOL IV**Patrimoni de la fundació****Article 19. Composició, administració i disposició del patrimoni.**

1. El patrimoni de la fundació està format per tots els béns, drets i obligacions susceptibles de valoració econòmica que integren la dotació, així com per aquells

l que adquireixca la fundació amb posterioritat a la seua constitució, s'afecten o no a la dotació.

2. L'administració i disposició del patrimoni correspondrà al Patronat en la forma establida en els Estatuts i amb subjecció al que disposa la present Llei.

Article 20. *Titularitat de béns i drets.*

1. La fundació haurà de figurar com a titular de tots els béns i drets integrants del seu patrimoni, que hauran de constar en el seu inventari anual.

2. Els òrgans de govern promouran, davall la seua responsabilitat, la inscripció a nom de la fundació dels béns i drets que integren el patrimoni d'esta, en els Registres públics corresponents.

Article 21. *Alienació i gravamen.*

1. L'alienació, onerosa o gratuïta, així com el gravamen dels béns i drets que formen part de la dotació, o estiguen directament vinculats al compliment dels fins fundacionals, requeriran l'autorització prèvia del Protectorat, que es concedirà si hi ha justa causa degudament acreditada.

2. S'entén que els béns i drets de la fundació estan directament vinculats al compliment dels fins fundacionals, quan la dita vinculació estiga continguda en una declaració de voluntat expressa, ja siga del fundador, del Patronat de la fundació o de la persona física o jurídica, pública o privada que realitze una aportació voluntària a la fundació, i sempre respecte dels béns i drets aportats.

Així mateix, la vinculació a què es referix el paràgraf anterior podrà realitzar-se per resolució motivada del Protectorat o de l'autoritat judicial.

3. Els restants actes de disposició d'aquells béns i drets fundacionals distintes dels que formen part de la dotació o estiguen vinculats directament al compliment dels fins fundacionals, inclosa la transacció o compromís, i de gravamen de béns immobles, establiments mercantils o industrials, béns d'interès cultural, així com aquells l'import dels quals, amb independència del seu objecte, siga superior al 20 per 100 de l'actiu de la fundació que resulte de l'últim balanç aprovat, hauran de ser comunicats pel Patronat al Protectorat en el termini màxim de trenta dies hàbils següents a la seua realització.

El Protectorat podrà exercir les accions de responsabilitat que corresponguen contra els patrons, quan els acords del Patronat foren lesius per a la fundació en els termes prevists en la Llei.

4. Les alienacions o gravàmens a què es referix el present article es faran constar anualment en el Registre de Fundacions al terme de l'exercici econòmic. De la mateixa manera, s'inscriuran en el Registre de la Propietat o en el Registre públic que corresponga per raó de l'objecte, i es reflectiran en el Llibre inventari de la fundació.

Article 22. *Herències i donacions.*

1. L'acceptació d'herències per les fundacions s'entendrà feta sempre a benefici d'inventari. Els patrons seran responsables davant de la fundació de la pèrdua del benefici d'inventari pels actes a què es referix l'article 1024 del Codi Civil.

2. L'acceptació de llegats amb càrregues o donacions oneroses o remuneratòries i la repudiació d'herències, donacions o llegats sense càrregues serà comunicada pel Patronat al Protectorat en el termini màxim dels deu dies hàbils següents, podent este exercir les accions de responsabilitat que corresponguen contra els patrons, si els actes del Patronat foren lesius per a la fundació, en els termes prevists en esta Llei.

CAPÍTOL V

Funcionament i activitat de la fundació

Article 23. *Principis d'actuació.*

Les fundacions estan obligades a:

a) Destinar efectivament el patrimoni i les seues rendes, d'acord amb la present Llei i els Estatuts de la fundació, als seus fins fundacionals.

b) Donar informació suficient dels seus fins i activitats perquè siguen coneguts pels seus eventuais beneficiaris i la resta d'interessats.

c) Actuar amb criteris d'imparcialitat i no discriminació en la determinació dels seus beneficiaris.

Article 24. *Activitats econòmiques.*

1. Les fundacions podran desenrotllar activitats econòmiques l'objecte de les quals estiga relacionat amb els fins fundacionals o siguen complementàries o accessorïes d'estes, amb sotmetiment a les normes reguladores de la defensa de la competència.

A més, podran intervindre en qualssevol activitats econòmiques a través de la seua participació en societats, d'acord amb el que preveuen els apartats següents.

2. Les fundacions podran participar en societats mercantils en què no es responga personalment dels deutes socials. Quan esta participació siga majoritària hauran de donar compte al Protectorat quan la dita circumstància es produísca.

3. Si la fundació rebera per qualsevol títol, bé com a part de la dotació inicial, bé en un moment posterior, alguna participació en societats en què haja de respondre personalment dels deutes socials, haurà d'alienar la dita participació llevat que, en el termini màxim d'un any, es produísca la transformació d'estes societats en altres en què quede limitada la responsabilitat de la fundació.

Article 25. *Comptabilitat, auditoria i pla d'actuació.*

1. Les fundacions hauran de portar una comptabilitat ordenada i adequada a la seua activitat, que permeta un seguiment cronològic de les operacions realitzades. Per a això portaran necessàriament un Llibre Diari i un Llibre d'Inventaris i Comptes Anuals.

2. El president, o la persona que conforme als Estatuts de la fundació, o a l'acord adoptat pels seus òrgans de govern corresponga, formularà els comptes anuals, que hauran de ser aprovats en el termini màxim de sis mesos des del tancament de l'exercici pel Patronat de la fundació.

Els comptes anuals, que comprenen el balanç, el compte de resultats i la memòria, formen una unitat, han de ser redactats amb claredat i mostrar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la fundació.

La memòria, a més de completar, ampliar i comentar la informació continguda en el balanç i en el compte de resultats, inclourà les activitats fundacionals, els canvis en els seus òrgans de govern, direcció i representació, així com el grau de compliment del pla d'actuació, indicant els recursos emprats, la seua procedència i el nombre de beneficiaris en cada una de les distintes actuacions realitzades, els convenis que, si és el cas, s'hagen dut a terme amb altres entitats per a estos fins, i el grau de compliment de les regles establides en l'article 27 de la present Llei.

Les activitats fundacionals figuraran detallades amb els requisits que reglamentàriament s'establisquen. Igualment, s'incorporarà a la memòria un inventari dels ele-

ments patrimonials, el contingut del qual es desenrotllarà reglamentàriament.

3. Les fundacions podran formular els seus comptes anuals en els models abreviats quan complisquen els requisits establits respecte d'això per a les societats mercantils. La referència a l'import net de la xifra anual de negocis, establida en la legislació mercantil, s'entendrà realitzada a l'import del volum anual d'ingressos per l'activitat pròpia més, si és procedent, la xifra de negocis de la seua activitat mercantil.

4. Reglamentàriament es desenrotllarà un model de portament simplificat de la comptabilitat, que podrà ser aplicat per les fundacions en què, al tancament de l'exercici, es complisquen almenys dos de les circumstàncies següents:

a) Que el total de les partides de l'actiu no supere 150.000 euros. A estos efectes, s'entendrà per total actiu el total que figura en el model de balanç.

b) Que l'import del volum anual d'ingressos per l'activitat pròpia, més, si és el cas, el de la xifra de negocis de la seua activitat mercantil, siga inferior a 150.000 euros.

c) Que el nombre mitjà de treballadors empleats durant l'exercici no siga superior a 5.

5. Hi ha obligació de sotmetre a auditoria externa els comptes anuals de totes les fundacions en què, en data tancament de l'exercici, concórreguen almenys dos de les circumstàncies següents:

a) Que el total de les partides de l'actiu supere 2.400.000 euros.

b) Que l'import net del seu volum anual d'ingressos per l'activitat pròpia més, si és el cas, el de la xifra de negocis de la seua activitat mercantil siga superior a 2.400.000 euros.

c) Que el nombre mitjà de treballadors empleats durant l'exercici siga superior a 50.

L'auditoria es contractarà i realitzarà d'acord amb el que preveu la Llei 19/1988, de 12 de juliol, d'Auditoria de Comptes, disposant els auditors d'un termini mínim d'un mes, a partir del moment en què els foren entregats els comptes anuals formulats, per a realitzar l'informe d'auditoria. El règim de nomenament i revocació dels auditors s'establirà reglamentàriament.

6. En relació amb les circumstàncies assenyalades en els apartats 3, 4 i 5 anteriors, estes s'aplicaran tenint en compte el següent:

a) Quan una fundació, en la data de tancament de l'exercici, passe a complir dos de les circumstàncies esmentades, o bé deixe de complir-les, esta situació únicament produirà efectes pel que fa al que s'ha assenyalat si es repeteix durant dos exercicis consecutius.

b) En el primer exercici econòmic des de la seua constitució o fusió, les fundacions compliran el que disposen els apartats anteriorment mencionats si reunixen, al tancament de tal exercici, almenys dos de les tres circumstàncies que s'assenyalen.

7. Els comptes anuals s'aprovaran pel Patronat de la fundació i es presentaran al Protectorat dins dels deu dies hàbils següents a la seua aprovació. Si és el cas, s'acompanyaran de l'informe d'auditoria. El Protectorat, una vegada examinades i comprovada la seua adequació formal a la normativa vigent, procedirà a depositar-les en el Registre de Fundacions. Qualsevol persona podrà obtenir informació dels documents depositats.

8. El Patronat elaborarà i remetrà al Protectorat, en els últims tres mesos de cada exercici, un pla d'actuació, en el qual queden reflectits els objectius i les activitats que es preveja desenrotllar durant l'exercici següent.

9. Quan es realitzen activitats econòmiques, la comptabilitat de les fundacions s'ajustarà al que disposa

el Codi de Comerç, havent de formular comptes anuals consolidats quan la fundació es trobe en qualsevol dels supòsits que s'hi preveuen per a la societat dominant.

En tot cas, s'haurà d'incorporar informació detallada en un apartat específic de la memòria, indicant els distints elements patrimonials afectes a l'activitat mercantil.

Article 26. *Obtenció d'ingressos.*

Les fundacions podran obtenir ingressos per les seues activitats sempre que això no implique una limitació injustificada de l'àmbit dels seus possibles beneficiaris.

Article 27. *Destí de rendes i ingressos.*

1. A la realització dels fins fundacionals haurà de ser destinat, almenys, el 70 per 100 dels resultats de les explotacions econòmiques que es desenrotllen i dels ingressos que s'obtinguen per qualsevol altre concepte, deduïts els gastos realitzats, per a l'obtenció d'estos resultats o ingressos, havent de destinar la resta a incrementar bé la dotació o bé les reserves segons acord del Patronat. Els gastos realitzats per a l'obtenció de tals ingressos podran estar integrats, si és el cas, per la part proporcional dels gastos per servicis exteriors, dels gastos de personal, d'altres gastos de gestió, dels gastos financers i dels tributs, quan contribuïsquen a l'obtenció dels ingressos, excloent d'este càlcul els gastos realitzats per al compliment dels fins estatutaris. El termini per al compliment d'esta obligació serà el comprés entre l'inici de l'exercici en què s'hagen obtingut els respectius resultats i ingressos i els quatre anys següents al tancament de tal exercici.

En el càlcul dels ingressos no s'inclouran les aportacions o donacions rebudes en concepte de dotació patrimonial en el moment de la constitució o en un moment posterior, ni els ingressos obtinguts en la transmissió onerosa de béns immobles en els quals l'entitat exercisca l'activitat pròpia del seu objecte o finalitat específica, sempre que l'import de l'esmentada transmissió es reinvertisca en béns immobles en els quals concórrega la dita circumstància.

2. S'entén per gastos d'administració els directament ocasionats per l'administració dels béns i drets que integren el patrimoni de la fundació, i aquells altres de què els patrons tenen dret a rescabalar-se d'acord amb l'article 15.4.

Reglamentàriament es determinarà la proporció màxima de tals gastos.

Article 28. *Autocontractació.*

Els patrons podran contractar amb la fundació, ja siga en nom propi o d'un tercer, amb l'autorització prèvia del Protectorat, que s'estendrà al supòsit de persones físiques que actuen com a representants dels patrons.

CAPÍTOL VI

Modificació, fusió i extinció de la fundació

Article 29. *Modificació dels Estatuts.*

1. El Patronat podrà acordar la modificació dels Estatuts de la fundació sempre que resulte convenient en interès d'esta, llevat que el fundador ho haja prohibit.

2. Quan les circumstàncies que van presidir la constitució de la fundació hagen variat de manera que esta no puga actuar satisfactòriament d'acord amb els seus Estatuts, el Patronat haurà d'acordar-ne la modificació,

llevat que per a este supòsit el fundador haja previst l'extinció de la fundació.

3. Si el Patronat no complix el que preveu l'apartat anterior, el Protectorat el requerirà perquè ho complisca, sol·licitant en cas contrari de l'autoritat judicial que resolga sobre la procedència de la modificació d'Estatuts requerida.

4. La modificació o nova redacció dels Estatuts acordada pel Patronat es comunicarà al Protectorat, que només podrà oposar-se per raons de legalitat i per mitjà d'acord motivat, en el termini màxim de tres mesos a comptar de la notificació a este del corresponent acord del Patronat. El Protectorat podrà comunicar en qualsevol moment dins d'este termini i de forma expressa la seua no oposició a la modificació o nova redacció dels Estatuts.

5. La modificació o nova redacció haurà de ser formalitzada en escriptura pública i inscrita en el corresponent Registre de Fundacions.

Article 30. *Fusió.*

1. Les fundacions, sempre que no ho haja prohibit el fundador, podran fusionar-se amb l'acord previ dels respectius Patronats, que es comunicarà al Protectorat.

2. El Protectorat podrà oposar-se a la fusió per raons de legalitat i per mitjà d'acord motivat, en el termini màxim de tres mesos a comptar de la notificació a este dels respectius acords de les fundacions interessades. El Protectorat podrà comunicar en qualsevol moment dins d'este termini i de forma expressa la seua no oposició a l'acord de fusió.

3. La fusió requerirà l'atorgament d'escriptura pública i la inscripció en el corresponent Registre de Fundacions.

L'escriptura pública contindrà els Estatuts de la fundació resultant de la fusió, així com la identificació dels membres del seu primer Patronat.

4. Quan una fundació resulte incapaç d'aconseguir els seus fins, el Protectorat podrà requerir-la perquè es fusioni amb una altra d'anàlegs fins que haja manifestat davant del Protectorat la seua voluntat favorable a la dita fusió, sempre que el fundador no ho haguera prohibit.

Davant de l'oposició d'aquella, el Protectorat podrà sol·licitar de l'autoritat judicial que ordene l'esmentada fusió.

Article 31. *Causas d'extinció.*

La fundació s'extingirà:

- Quan expire el termini pel qual va ser constituïda.
- Quan s'haguera realitzat íntegrament el fi fundacional.
- Quan siga impossible la realització del fi fundacional, sense perjudici del que disposen els articles 29 i 30 de la present Llei.
- Quan així resulte de la fusió a què es referix l'article anterior.
- Quan concórrega qualsevol altra causa prevista en l'acte constitutiu o en els Estatuts.
- Quan concórrega qualsevol altra causa establida en les lleis.

Article 32. *Formes d'extinció.*

1. En el supòsit del paràgraf a) de l'article anterior la fundació s'extingirà de ple dret.

2. En els supòsits prevists en els paràgrafs b), c) i e) de l'article anterior, l'extinció de la fundació requerirà acord del Patronat ratificat pel Protectorat. Si no hi

haguera acord del Patronat, o este no fóra ratificat pel Protectorat, l'extinció de la fundació requerirà resolució judicial motivada, que podrà ser instada pel Protectorat o pel Patronat, segons els casos.

3. En el supòsit del paràgraf f) de l'article anterior es requerirà resolució judicial motivada.

4. L'acord d'extinció o, si és el cas, la resolució judicial, s'inscriuran en el corresponent Registre de Fundacions.

Article 33. *Liquidació.*

1. L'extinció de la fundació, excepte en el supòsit previst en l'article 31.d), determinarà l'obertura del procediment de liquidació, que es realitzarà pel Patronat de la fundació amb el control del Protectorat.

2. Els béns i drets resultants de la liquidació es destinaran a les fundacions o a les entitats no lucratives privades que perseguisquen fins d'interés general i que tinguen afectats els seus béns, inclús per al supòsit de la seua dissolució, a la consecució d'aquells, i que hagen sigut designats en el negoci fundacional o en els Estatuts de la fundació extingida. Si no n'hi ha, este destí podrà ser decidit, en favor de les mateixes fundacions i entitats mencionades, pel Patronat, quan tinga reconeguda eixa facultat pel fundador, i, a falta d'eixa facultat, correspondrà al Protectorat complir eixa comesa.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, les fundacions podran prevore en els seus Estatuts o clàusules fundacionals que els béns i drets resultants de la liquidació siguen destinats a entitats públiques, de naturalesa no fundacional, que perseguisquen fins d'interés general.

4. Reglamentàriament s'establiran els criteris reguladors del procediment de liquidació a què es fa referència en els apartats anteriors.

CAPÍTOL VII

El Protectorat

Article 34. *Protectorat.*

1. El Protectorat vetlarà pel correcte exercici del dret de fundació i per la legalitat de la constitució i funcionament de les fundacions.

2. El Protectorat serà exercit per l'Administració General de l'Estat, en la forma que reglamentàriament es determine, respecte de les fundacions de competència estatal.

Article 35. *Funcions del Protectorat.*

1. Són funcions del Protectorat:

a) Informar, amb caràcter preceptiu i vinculant per al Registre de Fundacions, sobre la idoneïtat dels fins i sobre la suficiència dotacional de les fundacions que es troben en procés de constitució, d'acord amb el que preveuen els articles 3 i 12 de la present Llei.

b) Assessorar les fundacions que es troben en procés de constitució, en relació amb la normativa aplicable a tal procés.

c) Assessorar les fundacions ja inscrites sobre el seu règim jurídic, economicofinancer i comptable, així com sobre qualsevol qüestió relativa a les activitats per elles desenrotllades en el compliment dels seus fins, presentant-los a este efecte el suport necessari.

d) Donar a conèixer l'existència i activitats de les fundacions.

e) Vetlar pel compliment efectiu dels fins fundacionals, d'acord amb la voluntat del fundador, i tenint en compte la consecució de l'interés general.

f) Verificar si els recursos econòmics de la fundació han sigut aplicats als fins fundacionals, podent sol·licitar del Patronat la informació que a l'efecte resulte necessària, amb un informe previ pericial realitzat en les condicions que reglamentàriament es determinen.

g) Exercir provisionalment les funcions de l'òrgan de govern de la fundació si per qualsevol motiu faltaren totes les persones cridades a integrar-lo.

h) Designar nous patrons de les fundacions en període de constitució quan els patrons inicialment designats no hagueren promogut la seua inscripció registral, en els termes prevists en l'article 13.2 de la present Llei.

i) Totes les altres funcions que s'establisquen en esta o en altres lleis.

2. En tot cas, el Protectorat està legitimat per a exercitar la corresponent acció de responsabilitat pels actes relacionats en l'article 17.2 i per a instar el cessament dels patrons en el supòsit previst en el paràgraf d) de l'article 18.2.

Així mateix, està legitimat per a impugnar els actes i acords del Patronat que siguin contraris als preceptes legals o estatutaris pels quals es regix la fundació.

3. Quan el Protectorat trobe indicis racionals d'il·licitud penal en l'activitat d'una fundació, dictarà resolució motivada, traslladant tota la documentació al Ministeri Fiscal o a l'òrgan jurisdiccional competent, comunicant esta circumstància a la fundació interessada.

CAPÍTOL VIII

El Registre de Fundacions de competència estatal

Article 36. *El Registre de Fundacions de competència estatal.*

1. Hi haurà un Registre de Fundacions de competència estatal dependent del Ministeri de Justícia, en el qual s'inscriuran els actes relatius a les fundacions que desenrotllen la seua activitat en tot el territori de l'Estat o principalment en el territori de més d'una Comunitat Autònoma.

2. L'estructura i funcionament del Registre de Fundacions de competència estatal es determinaran reglamentàriament.

3. En el Registre de Fundacions de competència estatal es portarà una secció de denominacions, en la qual s'integraran les de les fundacions ja inscrites en els Registres estatal i autonòmics, i les denominacions sobre la utilització de les quals hi haja reserva temporal.

Les Comunitats Autònomes, una vegada realitzada la inscripció de la constitució de la fundació o, si és el cas, de l'extinció d'esta, traslladaran estes circumstàncies al Registre de Fundacions de competència estatal, als efectes del que disposa el paràgraf anterior i per a constància i publicitat general.

Article 37. *Efectes.*

1. Els Registres de Fundacions seran públics, presumint-se el coneixement del contingut dels assentaments.

2. La publicitat es farà efectiva per mitjà de certificat del contingut dels assentaments, per nota simple informativa o per còpia dels assentaments i dels documents depositats en els Registres o per mitjans informàtics o telemàtics que s'ajustarà als requisits establits en la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

3. Els actes subjectes a inscripció no inscrits no perjudicaran un tercer de bona fe. La bona fe del tercer es presumix mentre no es prove que coneixia l'acte subjecte a inscripció no inscrit.

4. El que disposa este article s'entén sense perjudici de la normativa reguladora d'altres Registres públics existents.

5. Quan el Registre trobe indicis racionals d'il·licitud penal en la constitució d'una fundació, dictarà resolució motivada, traslladant de tota la documentació al Ministeri Fiscal o a l'òrgan jurisdiccional competent, comunicant esta circumstància a la fundació interessada, quedant suspès el procediment d'inscripció fins que recaiga una resolució judicial ferma.

CAPÍTOL IX

El Consell Superior de Fundacions

Article 38. *Consell Superior de Fundacions.*

1. Es crea, amb caràcter d'òrgan consultiu, el Consell Superior de Fundacions.

2. El Consell Superior de Fundacions estarà integrat per representants de l'Administració General de l'Estat, de les Comunitats Autònomes i de les fundacions, atenent especialment l'existència d'associacions de fundacions amb implantació estatal, i es regirà per les normes que reglamentàriament s'establisquen sobre la seua estructura i composició.

Article 39. *Funcions del Consell Superior de Fundacions.*

Seràn funcions del Consell Superior de Fundacions:

a) Assessorar i informar sobre qualsevol disposició legal o reglamentària de caràcter estatal que afecte directament les fundacions, així com formular propostes en este àmbit. Així mateix podrà informar sobre estos assumptes quan li siguin consultades pels Consells de Govern de les Comunitats Autònomes.

b) Planificar i proposar les actuacions necessàries per a la promoció i foment de les fundacions, realitzant els estudis necessaris a este efecte.

c) Les altres que li puguen atribuir les disposicions vigents.

Article 40. *Comissió de cooperació i informació registral.*

Es crea en el Consell Superior de Fundacions la Comissió de cooperació i informació registral, que estarà integrada per representants de l'Administració General de l'Estat i de les Comunitats Autònomes. La dita Comissió s'encarregarà d'establir mecanismes per a la col·laboració i informació mútua entre els distints registres, en particular pel que fa a les denominacions i a les comunicacions sobre la inscripció i, si és el cas, l'extinció de fundacions.

CAPÍTOL X

Autoritzacions, intervenció temporal i recursos

Article 41. *Autoritzacions.*

La tramitació de les autoritzacions a què fa referència la present Llei es regirà pel que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

Article 42. *Intervenció temporal.*

1. Si el Protectorat advertira una irregularitat greu en la gestió econòmica que pose en perill la subsistència

de la fundació o una desviació greu entre els fins fundacionals i l'activitat realitzada, requerirà al Patronat, una vegada oït este, l'adopció de les mesures que estime pertinents per a la correcció d'aquella.

2. Si el requeriment a què es referix l'apartat anterior no fóra atés en el termini que a este efecte s'assenyale, el Protectorat podrà sol·licitar de l'autoritat judicial que acorde, amb l'audiència prèvia del Patronat, la intervenció temporal de la fundació. Autoritzada judicialment la intervenció de la fundació, el Protectorat assumirà totes les atribucions legals i estatutàries del Patronat durant el temps que determine el jutge. La intervenció quedarà alçada a l'expirar el termini establert, llevat que s'accedisca a prorrogar-la per mitjà d'una nova resolució judicial.

3. La resolució judicial que acorde la intervenció temporal de la fundació s'inscriurà en el corresponent Registre de Fundacions.

Article 43. *Recursos jurisdiccionals.*

1. Els actes del Protectorat posen fi a la via administrativa i seran impugnables davant de l'orde jurisdiccional contenciós administratiu.

2. Les resolucions dictades en els recursos contra la qualificació dels Registres de Fundacions posen fi a la via administrativa i podran ser impugnades davant de l'orde jurisdiccional contenciós administratiu.

3. Correspondrà al Jutjat de Primera Instància del domicili de la fundació conèixer, d'acord amb els tràmits del procés declaratiu que corresponga, de les pretensions a què es referixen els articles 9.4, 13.2; 17.3; 18.2.d); 18.3; 29.3; 30.4; 32.2, 3 i 4; 35.2 i 42.2 de la present Llei.

CAPÍTOL XI

Fundacions del sector públic estatal

Article 44. *Concepte.*

Als efectes d'esta Llei, es consideren fundacions del sector públic estatal aquelles fundacions en què concórrega alguna de les circumstàncies següents:

a) Que es constituïsquen amb una aportació majoritària, directa o indirecta, de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes públics o altres entitats del sector públic estatal.

b) Que el seu patrimoni fundacional, amb un caràcter de permanència, estiga format en més d'un 50 per 100 per béns o drets aportats o cedits per les referides entitats.

Article 45. *Creació.*

1. La creació de fundacions del sector públic estatal haurà de ser autoritzada per Acord del Consell de Ministres.

També requeriran la dita autorització les cessions o aportacions de béns i drets a una fundació prèviament constituïda quan com a conseqüència d'aquelles hi concórrega la circumstància a què es referix el paràgraf b) de l'article 44.

2. En l'expedient d'autorització haurà d'incloure's una memòria, que haurà de ser informada pel Ministeri d'Administracions Públiques, en la qual, entre altres aspectes, es justifiquen suficientment les raons o motius pels quals es considera que hi haurà una millor consecució dels fins d'interés general perseguits a través d'una fundació que per mitjà d'altres formes jurídiques, públiques o privades, previstes en la normativa vigent.

3. També haurà de presentar-se una memòria econòmica, que haurà de ser informada pel Ministeri d'Hi-

senda. En el cas de creació de fundacions, en la memòria es justificarà la suficiència de la dotació inicialment prevista per al començament de la seua activitat i, si és el cas, dels compromisos futurs per a garantir-ne la continuïtat.

Article 46. *Règim jurídic.*

1. Les fundacions del sector públic estatal estaran subjectes a les limitacions següents:

a) No podran exercir potestats públiques.

b) Únicament podran realitzar activitats relacionades amb l'àmbit competencial de les entitats del sector públic estatal fundadores, havent de coadjuvar a la consecució dels fins d'estes, sense que això supose l'assumpció de les seues competències pròpies, excepte previsió legal expressa.

2. El Protectorat d'estes fundacions s'exercirà, amb independència de l'àmbit territorial d'actuació d'estes, per l'Administració General de l'Estat.

3. En matèria de pressuposts, comptabilitat i auditoria de comptes, estes fundacions es regiran per les disposicions que els siguen aplicables del text refós de la Llei General Pressupostària, aprovat pel Reial Decret legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre.

En tot cas, la realització de l'auditoria externa de les fundacions del sector públic estatal en les quals concórreguen les circumstàncies previstes en l'article 25.5 de la present Llei, correspondrà a la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

4. La selecció del personal haurà de realitzar-se amb subjecció als principis d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat de la corresponent convocatòria.

5. Així mateix, la seua contractació s'ajustarà als principis de publicitat, concurrència i objectivitat, llevat que la naturalesa de l'operació a realitzar siga incompatible amb estos principis.

6. Quan l'activitat exclusiva o principal de la fundació siga la disposició dinerària de fons, sense contraprestació directa dels beneficiaris, per a l'execució d'actuacions o projectes específics, la dita activitat s'ajustarà als principis de publicitat, concurrència i objectivitat, sempre que estos recursos provinguen del sector públic estatal.

7. En els aspectes no regulats específicament en este capítol, les fundacions del sector públic estatal es regiran, amb caràcter general, pel que disposa la present Llei.

Disposició addicional primera. *Fundacions del Patrimoni Nacional.*

La present Llei no s'aplicarà a les fundacions a què es referix la Llei 23/1982, de 16 de juny, del Patrimoni Nacional.

Disposició addicional segona. *Fundacions d'entitats religioses.*

El que disposa esta Llei s'entén sense perjuí del que establixen els acords amb l'Església Catòlica i en els acords i convenis de cooperació subscrits per l'Estat amb altres esglésies, confessions i comunitats religioses, així com en les normes dictades per a la seua aplicació, per a les fundacions creades o fomentades per estes.

Disposició addicional tercera. *Fundacions públiques excloses.*

Les fundacions públiques sanitàries a què es referix l'article 111 de la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de Mesures fiscals, administratives i de l'orde social, continuaran regint-se per la seua normativa específica.

Disposició addicional quarta. *Fundacions constituïdes a l'empara de la Llei 15/1997, de 25 d'abril, sobre habilitació de noves formes de gestió del Sistema Nacional de Salut.*

Les fundacions constituïdes a l'empara de la Llei 15/1997, de 25 d'abril, sobre habilitació de noves formes de gestió del Sistema Nacional de Salut, continuaran regint-se per la seua normativa específica, i els seran aplicables els preceptes del capítol XI amb caràcter supletori.

Disposició addicional quinta. *Obligacions dels notaris.*

Els notaris hauran d'informar del Protectorat el contingut de les escriptures públiques pel que fa a la constitució de les fundacions i les seues modificacions posteriors, per mitjà de la remissió de còpia simple de les citades escriptures.

En el cas que la fundació haja sigut constituïda en testament, l'esmentada obligació serà acomplida quan el notari autoritzant tinguera coneixement de la defunció del testador.

Disposició addicional sexta. *Depòsit de comptes i legalització de llibres.*

Corresponen al Registre de Fundacions de competència estatal les funcions relatives al depòsit de comptes i la legalització dels llibres de les fundacions de competència estatal. Reglamentàriament es desenrotllaran les prescripcions contingudes en este precepte.

Disposició addicional setètima. *Fundacions vinculades als partits polítics (nova).*

Les fundacions vinculades als partits polítics es regiran pel que disposa la present Llei, i els seus recursos podran procedir del finançament públic a través dels pressuposts de les distintes Administracions públiques en els termes establits en la legislació pressupostària aplicable i, si és el cas, per mitjà de les corresponents convocatòries públiques.

Disposició transitòria primera. *Adaptació dels Estatuts de les fundacions i modificació de la dotació.*

1. En el termini de dos anys a partir de l'entrada en vigor d'esta Llei, les fundacions ja constituïdes hauran d'adaptar els seus Estatuts, quan siga procedent, al que disposa esta Llei, quedant extingits els terminis d'adaptació estatutària prevists en la legislació anterior. La dotació de les dites fundacions no se sotmetrà al règim previst en l'article 12 d'esta Llei.

2. Per a les fundacions de competència de les Comunitats Autònomes la dita adaptació només correspondrà en els termes de la disposició final primera.

3. Transcorregut el termini a què es referix l'apartat 1 sense haver-se produït l'adaptació d'Estatuts, quan siga necessari, no s'inscriurà cap document de la fundació en el corresponent Registre de Fundacions fins que l'adaptació s'haja verificat; tot això sense perjudi del que disposa l'article 29.3 d'esta Llei.

4. Les condicions estatutàries contràries a la present Llei de les fundacions constituïdes «a fe i consciència» es tindran per no posades.

Disposició transitòria segona. *Fundacions preexistents del sector públic estatal.*

Les fundacions del sector públic estatal ja constituïdes hauran d'adaptar, si és el cas, els seus Estatuts al que disposa el capítol XI de la present Llei, en el termini de dos anys a comptar de la data de la seua entrada en vigor.

Disposició transitòria tercera. *Protectorats de fundacions.*

Fins que s'aprove la regulació reglamentària del Protectorat de les fundacions de competència estatal, les fundacions d'este caràcter continuaran adscrites als Protectorats actualment existents.

Disposició transitòria quarta. *Registres de Fundacions de competència estatal.*

Als efectes prevists en esta Llei, i mentres no entre en funcionament el Registre de Fundacions a què es referix l'article 36, subsistiran els Registres de Fundacions actualment existents.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

A l'entrada en vigor d'esta Llei quedaran derogades totes les disposicions que s'oposen al que s'hi establíx i, en particular, el Títol I i les disposicions addicionals primera, segona, tercera, octava, tretze, catorze, dèsset i díhuit de la Llei 30/1994, de 24 de novembre, de Fundacions i d'Incentius Fiscals a la Participació Privada en Activitats d'Interés General.

Disposició final primera. *Aplicació de la Llei.*

1. Els articles 2; 3.1, 2 i 3; 4; 14; 31 i 34.1 constituïxen les condicions bàsiques per a l'exercici del dret de fundació reconegut en l'article 34, en relació amb el 53, de la Constitució, i són d'aplicació general a l'empara del que preveu l'article 149.1.1a de la Constitució.

2. a) Els articles 6; 7 i 37.4 són d'aplicació general a l'empara del que preveu l'article 149.1.1a i 8a de la Constitució.

b) Els articles 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 17.1 i 2, 18.1.2. i 4, 19.1, 22.1 i 2, excepte l'últim incís 29.1, 2, 3 i 5, 30.1, 3 i 4, 32 i 42 constituïxen legislació civil i són d'aplicació general a l'empara del que preveu l'article 149.1.8a de la Constitució, sense perjudi de l'aplicabilitat preferent del Dret Civil Foral o Especial, allí on existisca.

3. Els articles 17.3; 18.3; 21.3, segon paràgraf; 22.2, últim incís; 35.2 i 43, constituïxen legislació processal, i són d'aplicació general a l'empara de l'article 149.1.6a de la Constitució.

4. Els restants preceptes de la Llei s'aplicaran a les fundacions de competència estatal.

Disposició final segona. *Modificació de l'apartat 5 de l'article 6 del text refós de la Llei General Pressupostària, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre.*

L'apartat 5 de l'article 6 del text refós de la Llei General Pressupostària, aprovat pel Reial Decret legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre, quedarà redactat de la forma següent:

«5. Són fundacions del sector públic estatal aquelles fundacions en què concórrega alguna de les circumstàncies següents:

a) Que es constituïsquen amb una aportació majoritària, directa o indirecta, de l'Administració General de l'Estat, els seus organismes públics o altres entitats del sector públic estatal.

b) Que el seu patrimoni fundacional, amb un caràcter de permanència, estiga format en més d'un 50 per 100 per béns o drets aportats o cedits per les esmentades entitats.»

I
Disposició final tercera. *Adaptació del Pla General de Comptabilitat i normes d'elaboració del pla d'actuació.*

En el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor de la present Llei, el Govern actualitzarà les normes d'adaptació del Pla General de Comptabilitat a les entitats sense fins lucratius i aprovarà les normes d'elaboració del pla d'actuació de les dites entitats.

Disposició final quarta. *Desplegament reglamentari.*

S'autoritza el Govern a dictar les disposicions necessàries per al desplegament i execució d'esta Llei.

Disposició final quinta. *Entrada en vigor.*

La present Llei entrarà en vigor l'1 de gener del 2003.

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta Llei i que la facen complir.

Madrid, 26 de desembre del 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

25286 *LLEI 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals. («BOE» 311, de 28-12-2002.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegen i entenguen esta Llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La promulgació de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals, va suposar, en paraules de la seua pròpia exposició de motius, la incorporació al dret positiu d'una reforma legislativa, la de la Hisenda de les entitats locals, la necessitat de la qual era, aleshores, inqüestionable i unànimement admesa. La publicació de l'esmentada Llei va permetre, bàsicament, donar per resolt el llarg període de transitorietat en què havia estat duent-se a terme l'activitat financera del sector local des que, durant la primera mitat del segle XIX, la Hisenda Local espanyola va perdre definitivament el seu caràcter patrimonialista, adquirint un caràcter eminentment fiscal, fins a la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local, que, si bé va plasmar el model previst en la Constitució per a dissenyar el sistema postconstitucional de finançament de les entitats locals, no va poder regular-ne l'activitat financera més que en alguns aspectes generals.

En el marc d'una estructuració global dels recursos de les Hisendes Locals, i amb la força que a l'aplicació dels seus preceptes proporcionava o la seua consideració com a normes bàsiques dictades a l'empareda de l'article 149.1.18a de la Constitució, o el seu tractament de nor-

mes relatives a la competència exclusiva de l'Estat, la Llei 39/1988 va tindre un objectiu especialment clar des del punt de vista material, que va ser l'efectiva realització dels principis d'autonomia i suficiència financera consagrats en la Carta Magna espanyola.

Per descomptat, si hi ha un aspecte que en este marc va tindre una particular rellevància, va ser la racionalització del sistema tributari local, amb la creació de tres grans figures impositives: l'Impost sobre Béns Immobles, l'Impost sobre Activitats Econòmiques i l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, i la supressió correlativa d'un nombre molt superior de tributs que incidien sobre la mateixa matèria imposable que els nous, com les Contribucions Territorials Rústica i Pecuarià i Urbana, l'Impost Municipal sobre Solars, les Llicències Fiscals d'Activitats Comercials i Industrials i de Professionals i Artistes, l'Impost Municipal sobre Radicació i l'Impost Municipal sobre Circulació de Vehicles.

II

A fi d'analitzar les línies bàsiques del nou marc de finançament de les Hisendes Locals, per mitjà de Resolució de la Secretaria d'Estat d'Hisenda d'11 de juliol del 2001 es va crear la «Comissió per a l'estudi i proposta de mesures per a la reforma del finançament de les Hisendes Locals», formada per representants de l'Administració General de l'Estat, de l'Administració Local, de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies i del camp acadèmic. Esta Comissió va rendir el seu informe amb data 3 de juliol del 2002. Moltes de les seues propostes i iniciatives han sigut arreglades en l'articulat d'esta Llei, per mitjà de la qual es du a terme una modificació parcial de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals, culminant així la reforma del finançament de les entitats locals iniciada, en una primera fase, amb les modificacions introduïdes en la citada Llei 39/1988 per la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de Mesures fiscals, administratives i de l'orde social.

En este sentit, esta Llei introduïx modificacions importants en el marc del finançament local, tant des del punt de vista estrictament tributari com per allò que afecta l'àmbit financer.

Pel que fa a la regulació dels tributs locals, esta Llei modifica l'articulat de la Llei 39/1988 respecte de tots els impostos locals regulats en esta, és a dir, l'Impost sobre Béns Immobles, l'Impost sobre Activitats Econòmiques, l'Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica, l'Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres i l'Impost sobre l'Increment de Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana; així mateix, la Llei introduïx alguna modificació molt concreta en l'àmbit de les taxes locals, tenint en compte que l'actual regulació d'estes en la Llei 39/1988 és deguda a la Llei 25/1998, de 13 de juliol, de Modificació del Règim Legal de les Taxes Estatals i Locals i de reordenació de les prestacions patrimonials de caràcter públic, a través de la qual es va adaptar la dita regulació als criteris exposats pel Tribunal Constitucional en la sentència 185/1995, de 14 de desembre.

Una de les facetes fonamentals de la Llei que ara s'aprova és una nova i completa regulació de l'Impost sobre Béns Immobles que, no obstant, s'estén als aspectes estrictament tributaris, permetent així dotar la normativa reguladora de la institució cadastral de la necessària substantivitat. Les oportunes remissions entre els preceptes de les dos regulacions permeten, no obstant, articular aquells aspectes comuns que, com la identitat valor cadastral-base imposable, és necessari mantindre.

Els altres dos principis que cal ressaltar com a bàsics en esta Llei són, sens dubte, el desenrotllament i potenciació de l'autonomia municipal i l'especial atenció presada a l'establiment de mecanismes que, tant en l'esfera